

Ray Yungen

EROTTAUTUMISEN AIKA

- Kuinka muinaiset mystiset harjoitteet
yhdistävät kristittyjä maailman uskontoihin.

2. Laajennettu painos

1.Tim 4:1 Mutta Henki sanoo selvästi, että
tulevina aikoina moniaat luopuvat uskosta
ja noudattavat villitseviä henkiä ja riivaajien
oppeja.

Suomennos Petri Pelkonen

Alkuperäiset julkaisutiedot:

A TIME of DEPARTING - How Ancient Mystical Practices are
Uniting Christians with the World's Religions

2nd Edition

©2002, 2006 by Ray Yungen

First Edition 2002

Second Edition 2006

Lighthouse Trails Publishing Company

P.O. Box 958

Silverton, Oregon 97381, U.S.A.

www.lighthouse Trails.com

Luku 2

LÄNSIMAINEN JOOGA

Eräänä päivänä kävelin maalliseen kirjakauppaan tutkimaan sen uskonto-osastoa. Osasto oli jaettu kahteen yhtäsuureen osaan. Vasemalla puolellani oli *Hengellisyys: New Age*. Se sisälsi kirjoja, jotka selkeästi olivat New Age aatemailmaan sopivia. Oikealla puolellani oli *Hengellisyys: Juutalais-Kristillisyys*. Tästä osastosta voisi odottaa löytävänsä kirjoja, jotka käsittelevät perinteisiä juutalais-kristillisiä aiheita. Mutta ei! Hyllyssä oli edustettuna New Age liikkeen perusperiaatteet, joiden seassa vain muutama poikkeus edustamassa perinteistä kristillistä tai juutalaista aatemaailmaa! Kuinka tämä on mahdollista?

Roomalaiskatolinen kirjoittaja *Willam Johnston* kommentoi aihetta tarkemmin sanoessaan:

“[J]otain hyvin voimakasta on tulossa esiin -- olemme todistamassa todella suurta hengellistä vallankumousta koko maailmassa -- kristillisyyden sisältä nousevaa uutta mysteerikoulua -- Se kasvaa vuosi vuodelta.”¹

Tuon kirjakaupan hyllyt olivat täydellinen esimerkki tästä uudesta mysteerikoulusta. Itämaisen hengellisyyden ja kristillisyyden välillä on aina ollut selkeä raja, mutta nyt raja on hämärtynyt. Monilla tunnustavilla kristityillä on hyvin vähän tietoa tästä nopeasti kasvavasta hengellisestä vallankumouksesta. Kaiken kaikkiaan kristityt tuntuvat olevan tietämättömiä hengellisen maailmankatsomuksen radikaalista vaihdoksesta (paradigm shift), joka on tapahtumassa. Tämä on ymmärrettävää, sillä monet eivät tiedä mitään oman piirinsä ulkopuolisista tapahtumista. Historiallisesti, ja ehkä ironisesti, kristityt ovat aina hitaasti reagoineet kulttuurissa tapahtuviin muutoksiin. Tämän naiiviuden seuraamuksena on vieraiden oppien sulautuminen kristillisyyteen. Oppien, jotka vetoavat niihin, jotka janoavat tapoja kulkea lähempänä Jumalaa. Monet kristityt vilpittömästi haluavat täydemmän ja tyydyttävämmän hengellisen elämän itselleen ja rakkailleen. Siksi kristittyjen on välttämätöntä oppia selkeästi ymmärtämään mikä

¹ William Johnston, *Letters to Contemplatives* (Orbus Books, 1992), p.1

on mystisen ajattelun todellinen luonne ja miksi se saa vastakaikua New Age ajattelusta.

JUMALA KAIKESSA?

Alice Bailey, kuuluisa okkultistinen profeetta, joka kehitti New Age termin sanoi myös seuraavaa:

”On, tottakai, helppoa löytää monia väyliä, jotka yhdistävät Kristityn Tietäjän tien itäsen veljensä tien kanssa. Heillä on todistus saman menetelmän tehokkuudesta.”²

Mitä hän tarkoitti termillä ’Kristitty Tietäjä’? Vastauksesta ei voi erehtyä! Ensimmäisessä kappaleessa näimme miten okkultismi herättää ihmisen mystiset voimat näkemään Jumalan kaikessa. Hindulaisuudessa tätä kutsutaan *samadhin* tai valaistumisen saavuttamiseksi. Se on myös joogameditaation päämäärä: Jumala kaikessa - Voima virtaa *kaiken* olemassaolevan kautta. *William Johnstonin* mukaan tällainen kokemus on olemassa kristillisyydessä:

”Voin varmasti sanoa, että on olemassa kristillinen samadhi, joka on aina pitänyt kunnioitetun paikkansa länsimaisessa hengellisyydessä. Tämän uskon olevan se asia, joka on lähinnä zeniä. Siksi olen kutsunut sitä kristilliseksi zeniksi.”³

Kuuluisa psykologi *Carl Jung* ennakoii tämän käytännön kutsuen sitä *Länsimaiseksi joogaksi*.⁴

Kristillinen zen? Kristillinen jooga? Nämä vaikuttavat ristiriitaisilta käsitteiltä. Kristilliset, varsinkin konservatiiviset, ovat aina pitäneet näitä käsitteitä harhaoppisina ja raamatunvastaisina. Yleisimmin asiasta käytetty sana on *panteismi - kaikki on Jumala*. Mutta kun tarkastelee kristillistä zen liikettä, huomaa samankaltaisen termin, joka kaikilta käytäntöön vaikuttavilta osilta tarkoittaa samaa. Tämä termi on *panenteismi - Jumala on kaikissa ja kaikessa*.

Suuresti arvostettu lähde, *The Evangelical Dictionary of Theology* (Evankelinen Teologian Sanakirja), määrittelee panenteismin maailmankatsomukseksi, joka yhdistää ”klassisen jumaluskon (teismi) ja

² Alice Bailey *From Intellect to Intuition* (New York, NY: Lucis Publishing Co., 1987, 13th printing), p.193

³ William Johnston, *Lord, Teach Us to Pray* (New York, NY: Harper Collins Publishers, 1991), p.54

⁴ *Ibid.*, p.58

panteismin vahvuudet.”⁵

Panenteismissa on persoonallinen Jumala (teismi) yhdistettynä Jumalan kokonaisvaltaiseen läsnäoloon kaikessa luomakunnassa (panteismi). Toisin sanoen panenteismissa Jumala on persoona ja kaiken sisältävä olio sen sijaan, että Jumala olisi persoonaton olio, joka asuu kaikessa luomakunnassa, kuten panteismissa uskotaan.

Tämän kirjan uskottavuus riippuu siitä, onko panenteismilla laillinen oikeus ja paikka puhtasoppisessa kristillisyydessä. Tämä on keskeinen kysymys, sillä panenteismi on perustuksena oleva maailmankatsomus niiden keskuudessa, jotka sitoutuvat mystiseen rukoukseen. Episkopaalinen pappi ja mystisen rukouksen opettaja *Ken Kaisch* teki tämän kirjassaan *Finding God* hyvin selväksi:

”Meditaatio on prosessi, jonka kautta hiljennämme mielemme ja tunteemme ja astumme suoraan kokemaan jumaluutta -- välillämme on syvä yhteys -- Jumala on meissä jokaisessa.”⁶

Panenteismin ydin on tässä: Jumala on kaikessa ja kaikki on Jumalassa. Ainoa ero panteismissa ja panenteismissa on *kuinka* Jumala on kaikessa.

Panenteismin näkemys on haastava ymmärtää: Ulkoinen persoonasi ei ole Jumala, mutta Jumala on sinussa todellisena identiteettinäsi. Tämä selittää miksi mystikot sanovat, *kaikki on yhtä*. Mystisellä tasolla he kokevat tämän jumala-voiman, joka tuntuu virtaavan kaiken ja kaikkien lävitse. Jumalan läsnäolo on koko luomakunnassa elävänä ja elintärkeänä osana. Se on vain piilotettu.

Tämän maailmankatsomuksen teologiset sovellutukset asettavat sen vastatusten raamatullisen kristillisyyden kanssa ja ilmiselvistä syistä. On olemassa vain yksi tosi Jumala ja Hänen persoonansa ei ole kaikissa. Jumalan persoonallisuuden täyteys, ruumiillisessa muodossa, on Jeesuksessa Kristuksessa, ja Hänessä ainoastaan!

Kirjoitukset selkeästi opettavat ainoan jumalallisen ihmisen olevan Jeesus Kristus, joka asuu uskovan ihmisen sydämessä. Ja vielä, Jeesus teki selväksi, ettei kaikki tulisi syntymään uudelleen ylhäältä - saaden Jumalan Hengen (*Joh 3*). Kuitenkin panenteistit ajattelevat kaikilla ihmisillä ja asioilla on Jumalan identiteetti sisimmässään.

5 Walter A. Elwel, *Evangelical Dictionary of Theology* (Grand Rapids, MI: Baker Book House, 1984), p. 818

6 Ken Kaisch, *Finding God: A Handbook of Christian Meditation* (New York, NY: Paulist Press, 1994), p.283

Kol 2:9,10 Sillä hänessä [Kristuksessa] asuu jumaluuden koko täyteys ruumiillisesti, ja te olette täytetyt hänessä, joka on kaiken hallituksen ja vallan pää,

William Johnston korostaa: ”Jumala on olemukseni ydin ja kaiken olevan ydin.”⁷ Tämä pohjimmiltaan eliminoi uskon Evankeliumiin sovituksen tienä Jumalan kanssa, koska Jumala on jo minussa. Se tehokkaasti jättää pois Kristuksen tekemän työn, jonka kautta voimme tulla Jumalan yhteyteen. Samalla tämä ajatus on ristiriidassa ainakin seuraavien jakeiden kanssa:

1.Kor 1:18 Sillä sana rististä on hullutus niille, jotka kadotukseen joutuvat, mutta meille, jotka pelastumme, se on Jumalan voima.

2.Joh 9 Kuka ikinä menee edemmäksi eikä pysy Kristuksen opissa, hänellä ei ole Jumalaa; joka siinä opissa pysyy, hänellä on sekä Isä että Poika.

Vaikkakin Raamattu paljastaa Jumalan ylläpitävän kaikkea voimansa sanalla, ei Hän kuitenkaan tee sitä *olemalla kaiken olemassaolevan ytimenä*. Jumalan Sana sanoo, ”sillä hänessä me elämme ja liikumme ja olemme --” (Ap.t 17:28). Mutta tämä puhuu Hänestä erillisenä meistä, mutta kuitenkin läsnäolevana. Usko, että Jumala on kaikessa on harhaoppi. Jumala ei tahdo, eikä voi jakaa persoonallista olemustaan minkään tai kenenkään kolminaisuuden ulkopuolella olevan kanssa. Jopa kristityt ovat vain osallisia jumalaisesta luonnosta, ei jumalaisen luonnon omistajia.

2.Piet 1:3-4 Koska hänen jumalallinen voimansa on lahjoittanut meille kaiken, mikä elämään ja jumalisuuteen tarvitaan, hänen tuntemisensa kautta, joka on kutsunut meidät kirkkaudellaan ja täydellisyydellään, joiden kautta hän on lahjoittanut meille kalliit ja mitä suurimmat lupaukset, että te niiden kautta tulisitte jumalallisesta luonnosta *osallisiksi* ja pelastuisitte siitä turmeluksesta, joka maailmassa himojen tähden vallitsee, (kursivointi lisätty)

Tässä Pietari kirjoittaa kristityille, ei maallisille ihmisille. Hän tunnustaa uskovan osallisuuden ja yhteyden Pyhän Hengen työhön. Sana

⁷ *William Johnston*, *The Mystical Way* (New York, NY: Harper Collins, 1993), p. 224

'osallisiksi' on käännetty kreikan sanasta 'koinonos', joka tarkoittaa 'osanottaja', 'liittolainen', 'kumppani', 'kollega'. Toisin sanoen, kristitty jakaa lupaukset Pyhän Hengen puhdistavasta työstä, ollen ulos kutsuttuna ja asetettuna eroon tästä korruptoituneesta ja pahasta maailmasta. Lisäksi, osallinen tai osanottaja on ihminen, joka on syntynyt uudellen uskon kautta. Omistajalla puolestaan on jotain jo valmiiksi hallussaan. Panteistit ja panenteistit väittävät omistavansa Jumalan. He eivät usko perustavanlaatuisen muutoksen olevan tarpeen elämässään, tarvitaan vain tietoisuus siitä, mikä heissä on jo olemassa.

Tämän ajatuksen raamatullisuus voidaan kumota tutkimalla seuraavaa jaetta.

Jes 42:8 Minä, Herra, se on minun nimeni, minä en anna kunniaani toiselle enkä ylistystäni epäjumalille.

Luomakunta voi *heijastaa* Jumalan kunniaa (*Jes 6:3*), mutta ei voi milloinkaan *omistaa* sitä. Jos joku omistaisi Jumalan kunniaa, Jumalan olisi pitänyt antaa se hänelle. Silloin Jumala olisi ristiriidassa sanansa kanssa. Tämä ei ole siis mahdollista.

Tämä omistamisen käsite on tehty kristallin kirkkaaksi *William Shannonin* kirjassa *Silence on fire*. Shannon, roomalaiskatolinen pappi, kertoo teologisesta keskustelusta, jonka hän kävi ateistisulhasen kanssa, jota oli vihkimässä. Hän kertoi skeptiselle nuorelle miehelle:

”Et koskaan löydä Jumalaa etsimällä itsesi ulkopuolelta. Löydät Jumalan vain sisältäsi. Tämä tapahtuu vain kun saat kokemuksen Jumalasta omassa sydämessäsi ja päästät Jumalan sydämesi käytäville (tai paremminkin löydät Jumalan sieltä) jotta voisit 'tietää' Jumalan tosiaankin olevan ja ettet ole Hänestä erossa.”⁸

Tämä neuvo ei eroa millään tavalla siitä, mitä kuka tahansa New Age opettaja sanoisi ateistiselle henkilölle. *Tahdotko Jumalan? Meditoi! Jumala vain odottaa, että avautuisit*. Perustuen Shannonin omiin mystisiin uskomuksiin, hän *tiesi* tämän olevan oikea lähestymistapa. Hän viittaa tähän selittämällä nuoren miehen löytävän valaistuksen jos etsisi oikeasta paikasta tai käyttäisi oikeaa metodia.

Ne jotka kannattavat tätä harhaoppia vetävät saman johtopäätöksen mystisestä panenteismista kuin *Willigis Jager*:

⁸ William Shannon, *Silence on Fire* (New York, NY: The Crossroad Publishing Company, 1991), p.99

”Fyysinen maailma, ihmiset ja kaikki olevainen ovat kaikki muotoja Perimmäisestä Todellisuudesta. Kaikki ovat Jumalan ilmentymiä, kaikki ovat ’yhtä Isän kanssa.’”⁹

Hän ei tarkoita kaikki kristityt vaan *kaikki ihmiset*. Tämä ei ole muuta kuin hindu samadi kristillisellä kuorrutuksella. Rehellisillä tämän liikkeen jäsenillä ei ole pienintäkään epävarmuutta tunnustaa tätä - kuten yksi kannattaja osuvasti sanoi:

”Pitkälle edenneiden okkultistien meditointi on täysin samankaltaista pitkälle edenneiden mystikoiden rukouksen kanssa.”¹⁰

HILJAISUUS - JUMALAN KIELI?

Monien vuosien ajan tutkimusteni aikana, törmäsin termiin *mietiskelevä rukous* (Contemplative prayer). Välittömästi hylkäsin ajatuksen, että sillä olisi mitään New Ageen liittyvää sivumerkitystä, sillä ajattelun termin tarkoittavan pohtimista rukouksen aikana - joka on termin looginen miellelyhtymä. Mutta New Age käsitteistössä asiat eivät aina ole sitä, miltä ne kuulostavat harjaantumattomille korville.

Seuraava kirjoittaja sanoo selkeästi mitä mietiskelevä rukous todellisuudessa sisältää:

”Kun astuu syvempiin mietiskelevän rukouksen kerrostumiin havaitsee ennemmin tai myöhemmin tyhjiön, tyhjiyden -- syvän mystisen hiljaisuuden -- ajatuksen poissaolon.”¹¹

Kauhistiksekseksi huomasi ’mystisen hiljaisuuden’ saavutettavan samoilla keinoilla kuin millä New Age ihmiset saavuttavat *oman* hiljaisuutensa - mantralla ja hengitysharjoitteilla! Mietiskelevä rukous on niin sanotun *rukoussanan* tai *pyhän sanan* toistoa, kunnes rukoukiliija saavuttaa tilan, jossa sielu, ei mieli, kommunikoi (contemplate) Jumalan kanssa. Mietiskelevän rukouksen opettaja ja zen-mestari *Willigis Jager* toi tämän esiin ohjeistaessaan rukoilijaa:

”Älä pohdiskele sanan merkitystä; ajattelun ja pohdinnan täytyy pysähtyä, kuten kaikki mystiikan kirjoittajat vaativat. Yksinkertaisesti ’äännä’ sanaa hiljaisesti, päästäen irti kaikista tunteista ja ajatuksista.”¹²

⁹ Willigis Jager, *Contemplation: A Christian Path* (Ligouri, MO: Triumph Books, 1994), p.93

¹⁰ Richard Kirby, *The Mission of Mysticism*, op. cit., p. 7

¹¹ William Johnston. *Letters to Contemplatives*, op. cit., p. 13

¹² Willigis Jager, *Contemplation: A Cristian Path* (TriumphBooks,1994),p.31

Ne joilla on teologista koulutusta voivat johtaa tämän opetuksen satojen vuosien taakse seiraaviin henkilöihin: *Meister Eckhart*, *Teresa of Avila*, *John of the Cross* (*Ristin Johannes*) ja *Julian of Norwich*.

Yksi parhaiten tunnetuista aihetta käsittelevistä teksteistä on anonyymien kirjoittajan *The Cloud of Unknowing*. Tämä kirjoitus on peräisin 1300-luvulta. Pohjimmiltaan kirjoitus on ohjeistus mietiskelevään rukoukseen rohkaisten aloittelijaa:

”Ota vain pieni sana, mielummin yksi- kuin kaksitavuinen
-- Tämän sanan avulla voit iskeä alas kaikenlaiset ajatukset unohduksen pilven alle.”¹³

Tässä on oletus, että tunteakseen Jumalan, mystiikkaa tulee harjoittaa - mieli täytyy sulkea tai kääntää pois päältä, jotta *Tietämättömyyden pilvi*, jossa Jumalan läsnäolo odottaa, voidaan kokea. Tämän menetelmän harjoittajat uskovat, että jos rukoussana on kristillinen, saat Kristuksen - yksinkertaisesti vain pyrkimys ratkaisee, vaikka menetelmä on identtinen okkultismin ja idän uskontojen kanssa.

Niinpä kysymys, joka meidän kristittyinä tulee kysyä itseltämme, on: ”Miksi ei? Miksi meidän ei tulisi sulauttaa tätä mystistä rukousharjoitusta elämäämme?” Vastaus tähän löytyy Raamatusta.

Kun Raamattu joissain kohdissa kuvaa mystisiä kokemuksia, en näe mitään todisteita Jumalan antamaan hyväksyntään ihmislähtöisen mystiikan harjoittamisesta. Jumalan mielen mukaiset mystiset kokemukset olivat aina Jumalalähtöisiä. Jumala antoi näitä kokemuksia tietyille henkilöille antaakseen ilmestystietoa, mutta koskaan nämä kokemukset eivät perustuneet harjoitteille tai pyrkimykseen muuttaa tietoisuuden tasoa. Apostolien teot 11:5 kuvaa kuinka Pietari vaipui transsiin rukouksen aikana. Mutta se oli Jumala, ei Pietari, joka aikaansai transsin.

Määritelmältään mystikko on myös ihminen, joka mekaanisen toiston kautta pyrkii saamaan yhteyden sisäiseen jumaluuteensa. Ne, jotka käyttävät näitä keinoja saaden itsensä transsiin, tilaan, jossa he ovat Jumalan tuomion ja suojeluksen ulkopuolella, ovat hyvin vaarallisella tiellä. Raamatussa ei missään kuvata tällaisia mystisiä harjoitteita. Esimerkiksi opettaakseen kansalleen kunnioitusta pyhyyttään ja suunnitelmiaan kohtaan Jumala asetti heille tiettyjä seremonioita (erityisesti Vanhassa Testamentissa). Tämän lisäksi Raamatussa ei ole vihjettäkään siitä, että Jumala kannattaisi mystisiä harjoitteita. Hengen lahjat, joista puhutaan Uudessa Testamentissa, ovat yliluonnollisia, mutta ihmiset eivät saaneet niitä mystiikan harjoittamisen kautta.

13 Ken Kaisch, *Finding God*, op. cit., cited from *The Cloud of Unknowing*, p. 223

Jumala antoi hengellisiä lahjojaan ilman kristittyjen tekemiä harjoitteita, jotka olisivat avanneet lahjat heidän käyttöönsä tai mahdollistaneet Jumalan vastauksen.

Mietiskelevän rukouksen kannattajat vastaisivat tähän sanoen, että Psalmi 46:10 ”Ole vaiti ja tiedä, että minä olen Jumala”? [KJV]. (Suomalaiset Raamatut eivät ainakaan tässä jakeessa tue tätä ajatusta. Suom. huom.) Mietiskelevän rukouksen kannattajat käyttävät usein edeltävää jaetta ajaakseen oppiaan. Pinnalta katsottuna tämä vaikuttaa pätevältä argumentilta, mutta kun sana ’vaiti’ tutkitaan hieman tarkemmin, kaikki mietiskelevän rukouksen perusteet romahtavat. Hepreaksi sana tarkoittaa ’hidastaa’, ’heretä’, ’alentua’, ’vähentyä’. Eli asiayhteys tässä olisi hiljennä vauhtia ja luota Jumalaan, äläkä hermoile asioiden takia. Rentoudu ja katso kuinka Jumala työskentelee. (Tässä kohdassa suomalaiset käännökset ovat mallikkaita: ’38 - ”Heretkää ja tietäkää, että minä olen Jumala --” ’92 - ”Lakatkaa te huolehtimasta! Tietäkää, että minä olen Jumala --” suom. huom.) Jos vielä luemme kaksi edeltävää jaetta, asiayhteys vie mystikoilta kaikki perustelut väitteelleen:

Ps 46:8-10 Tulkaa ja katsokaa Herran tekoja, hänen voimansa herättää pelkoa kaikkialla.

Koko maailmasta hän hävittää sodat, hän särkee jousen ja taittaa keihään, hän tuhoaa kilvet tulessa.

”Lakatkaa te huolehtimasta! Tietäkää, että minä olen Jumala, kaikkia kansoja mahtavampi, korkein koko maailmassa.”

Tässä ei millään muotoa puhuta menemisestä korkeampaan tietoisuuden tilaan!

Pitää tuoda myös esiin, että ”uudelleen syntyminen ylhäältä” (*Joh 3:3*) on itsessään mystistä. Mutta se on Jumalan suoraa työtä, Hänen itsensä aikaansaamaa - Pyhä Henki tekee jälleen eläväksi kerran kuolleen hengen Kristuksen kautta. Huomaa, että Jumala tekee tämänkin, elämän kaikista merkittävimmän kokemuksen, jossa ihminen ”siirtyy kuolemasta elämään” (*Joh 5:24*) siirtämättä ihmistä toiseen tietoisuuden tilaan (altered state of mind).

Voimme viedä tutkimukset askelen eteenpäin katsomalla helluntapäivään (*Ap.t 2*), jolloin kaikki paikalla olleet ”tulivat täyteen Pyhää Henkeä” (*jae 4*). Huomaa, että ”he kaikki olivat [yksimielisesti, KJV] yhdessä koolla”, kun Pyhä Henki laskeutui heidän päälleen. Tekstin asiayhteydestä on turvallista päätellä tämän olleen eloisa uskovien kokous, jossa keskusteltiin älyllisesti. Ja kun läsnäolijat alkoivat puhua vierailta kielillä, se ei ollut järjetöntä papatusta tai tyhjän, kuten mantran, hokemista. Ennemmin se oli yhdenmukaista ja riittävän

merkittävää vetääkseen väkeä puoleensa, jotka todistivat tapahtumasta sanoen ”me kuulemme kukin heidän puhuvan omalla kielellämme Jumalan suuria tekoja” (*jae 11*). Toiset kuuntelijoista sanoivat heidän olleen toisessa tietoisuuden tilassa: ”He ovat täynnä makeata viiniä” (*jae 13*). Huomaa, että Pietari nopeasti korjasi heidän käsitystään todeten: ”Eivät nämä ole juovuksissa, niinkuin te luulette” (*jae 15*). Eikö Pietari tällä halunnut osoittaa heidän kaikkien olevan täysin järjissään, eikä missään toisessa tietoisuuden tilassa? Seuraavaksi Pietari puhui yhden Raamatun hienoimmin esitetyistä puheista. Kyse ei voi olla joukosta transsissa olevia ihmisiä.

Katsoessamme näitä Uuden Testamentin kahta ehkä merkittävintä mystistä kokemusta (eli uudelleen syntymistä ylhäältä ja helluntain Pyhän Hengen vuodatusta), huomaamme ettei toista (korkeampaa) tietoisuutta koskaan etsitty tai saavutettu.

Tosiasiassa koko Raamatun läpikäyminen paljastaa olleen vain kahdenlaisia kokemuksia joissa vastaanottava osapuoli ei ole täysin tietoisessa tilassa ja jotka Jumala hyväksyy - unet ja näyt - ja molemmissa tapauksissa kokemuksen alkuunpanija on Jumala. Sitävastoin, jokainen itseaiheutettu transsi, joka kirjoituksissa esiintyy, on timantinkovasti Jumalan tuomitsema, kuten seuraavat jakeet asian tiivistävät:

5.Moos 18:9-11 Kun tulet siihen maahan, jonka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa, niin älä opettele jäljittelemään niiden kansojen kauhistavia tekoja.

Älköön keskuudessasi olko ketään, joka panee poikansa tai tyttärensä kulkemaan tulen läpi, tahi joka tekee taikoja, ennustelee merkeistä, harjoittaa noituutta tai velhoutta, joka lukee loitsuja, kysyy vainaja-tai tietäjähengiltä tahi kääntyy vainajien puoleen.

Tutkiessamme edellisten jakeiden hepreankielisiä sanoja huomaamme niiden käsittelevän enimmäkseen noituuteen (spells) turvautumista. Tässä kontekstissa käytettynä noituus viittaa transsiin. Toisin sanoen, kun Jumala aikaansaa transsin, on se unen tai näyn muodossa Kun ihminen aikaansaa transsin, on se loitsun tai hypnoosin muodossa.

Ja muista, missään kohtaa Raamattua ei hiljaisuutta pidetä vastaavana Jumalan voiman kanssa. Jumalan voima löytyy Raamatun mukaan ristin sanomasta:

1.Kor 1:18 Sillä sana ristikä on -- Jumalan voima.

MIETISKELEVÄN (contemplative) HENGELLISYYDEN LAAJUUS

Samalla kun monet kristityt ovat yhä tietämättömiä kristillisen käytännön mystiikan liikkeen olemassaolosta liikehdintä lisääntyy ja on syntymässä selkeä ryntäys kohti tätä *mietiskelevää hengellisyyttä*. Tämän mystisen rukousliikkeen laajuutta koskevat todisteet ovat taval- lisen ihmisen ulottuvilla. 1992 *Newsweek*-aikakausilehti teki etusivun jutun ”Jumalalle puhuminen,” joka teki selkeän viittauksen aiheeseen. Artikkelin paljastaa:

”[H]iljaisuus, soveltuva kehon asento ja, kaikkein tärkeimpänä, *mielen tyhjentäminen* rukouksen *hokemisen* avulla - ovat olleet mystikkojen harjoitteita kaikissa suurissa maailmanuskonnoissa. Nämä harjoitteet muodostavat pohjan sille mihin *useimmat nykyajan hengelliset johtajat* ohjaavat niitä, jotka tahtovat lähemmäksi Jumalaa.” (Kursivointi lisätty)¹⁴

Mielestäni on hämmästyttävää, kuinka selkeästi *Newsweek* havai- noi tämän muutoksen hengellisessä ajattelussa yli viisitoista vuotta sitten, kun useat kristityt (jopa jotkut huomattavimmista johtajistamme) elivät sääliävässä tietämättömyydessä tämän suhteen. Ovatko kristillisen mystiikan käytännöt todellakin niin hyvin sulautettu, ettei edes pastorimme kykene tätä muutosta huomaamaan?

Syyskuussa 2005 *Newsweek* teki erikoisraportin ”Hengellisyys Ameri- kassa”. Pääartikkeli nimeltään ”Hengellistä etsimässä” oli 17 sivua pitkä ja selkeä todiste kaikille epäilijöille, että kristillisen mystiikan liike ei ainoastaan ole olemassa, vaan on eloisa, voimissaan ja kasvaa uskomattomalla vauhdilla.

Artikkeli alkaa kuvailemalla nykyaikaisen mietiskelevä rukous -liik- keen juuria, joka suurelta osin sai alkunsa katolisesta munkista *Thomas Keatingista*:

”Hänelle [Keatingille] trappistimunkkina meditaatio oli toinen luonto. hän kutsui suuren zen-mestarin Roshi Sasakin johta- maan retriittejä luostarissa. Varmasti hän ajatteli, että täytyy olla ennakkotapaus niin yksinkertaisen ja tehokkaan hengelli- sen tekniikan maallikoiden ulottuville tuomisesta. Niinpä hän- nen trappistiveljensä Isä William Menninger löysikin sen eräänä päivänä 1974, se oli pölyinen kopio 1300-luvun oppaasta mietiskelevään rukoukseen nimeltään *’Tietämättömyyden pil- vi’* (*’The Cloud of Unknowing.’*)”¹⁵

¹⁴ Kenneth L. Woodward, “Talking To God” (*Newsweek*, January 6, 1992), p. 44

¹⁵ Jerry Alder, “In Search of the Spiritual” (*Newsweek*, August/September

Selkein yhdentyminen tähän liikkeeseen voidaan löytää roomalaiskattolisesta kirkosta. *Michael Leach*, entinen *Catholic Book Publishers Associationin* johtaja teki tämän uskomattoman ja ennakkoluulottoman väitteen:

”Monet ihmiset uskovat, että New Agen pohjalla olevat hengelliset periaatteet ovat pian sulautettu - tai paremminkin uudelleen sulautettu - katolisen uskon valtavirtaan. Itseasiassa tämä tapahtuu USA:ssa juuri nyt.”¹⁶

Sulautuminen on todellakin tapahtumassa! Ja se tapahtuu pääasiassa mieriskelevä rukous -liikkeen kautta.

Mietiskelevä rukous johtaja *Basil Pennington* avoimesti kommentoi liikkeen kasvua sanoen: ”Me olemme osa suunnattoman suurta yhteisöä -- Me olemme leegio.”¹⁷ Samaa sanoi suuri katolisen tarvikkeiden myyntiyritys: ”Mietiskelevä rukous on jälleen tullut jokapäiväiseksi asiaksi kristillisessä yhteisössä.”¹⁸

William Shannon meni jopa niin pitkälle, että sanoi mietiskelevän hengellisyyden laajalti korvanneen vanhanaikaisen katolisuuden.¹⁹ Tämä ei tarkoita messujen tai sakramenttien hylkäämistä, vaan useiden katolisten hengellisen aatemailman muuttumista suuntaukseltaan mietiskeleväksi.

Yksi henkilökohtaisista kokemuksistani katolisuudessa vaikuttavasta mystiikasta on käymäni puhelinkeskustelu paikallisen retriittikeskuksen päänunnan kanssa. Hän kertoi minulle samaa kuin Shannon ja teki selväksi, että *The Cloud of Unknowing* on nyt perusta lähes kaikelle katoliselle hengellisyydelle, ja mietiskelevä rukous on yleistymässä kaikkialla maailmassa.

Olin pitkään hämilläni tämän kehityksen todellisesta luonteesta katolisessa kirkossa. Onko tämä vain muutaman riippumattoman

kapinallisen työtä, vai onko muutos ohjattu kirkon ylemmiltä tahoilta?

Huoleni osoittautui aiheelliseksi kun luin haastattelusta, että mys-

2005, Special report: “Spirituality in America”), p. 48

16 Michael Leach (America, May 2, 1992), p. 384

17 M. Basil Pennington, *Centered Living: The Way of Centering Prayer* (New York, NY: Doubleday Publishing, Image Book edition, September 1988), p. 10

18 Sheed & Ward Catalog, Winter/ Lent, 1978, p. 12

19 William Shannon, *Seeds of Peace* (New York, NY: Crossroad Publishing, 1996), p. 25

tisellä rukousliikkeellä ei ole pelkästään täysi hyväksyntä katolisen kirkon ylemmiltä tahoilta, vaan katolisen kirkon johtajat ovat myös sen leviämisen *alkulähde*. Kommentoidessaan edesmenneen *Paavi Paavali VI:n* ja katolisen trappistimunkkijärjestön edstajien tapaamista 1970-luvulla *Thomas Keating* sanoi seuraavaa:

”Paavi ilmoitti ettei uudistusta voi tapahtua, ellei kirkko keksi uudelleen mietiskelevää perinnettä. Hän erityisesti kutsui nämä munkit, koska he toteuttivat elämässään tätä mystistä perinnettä, auttaakseen maallikoita ja muita uskonnollisia järjestöjä löytämään tämän ulottuvuuden elämäänsä.”²⁰

Uusimmassa virallisessa katolisessa katekismuksessa voit nähdä virallisen suosituksen ja kehoituksen valtaa pitäviltä harjoittaa mietiskelevää rukousta. Uusi katekismus lujasti toteaa:

”Mietiskelevä rukous on Jumalan sanan kuulemista -- Mietiskelevä rukous on hiljaisuutta.”²¹

Tajusin hiljattain kuinka menestyksekkäästi Paavi Paavali IV:n lausunto oli vastaanotettu, kun vierailin suositussa katolisessa kirjakaupassa. Useat hyllyt olivat omistettu temalle hengelisyyys - joka vaikutti olevan koko kaupan keskeinen teema. 80-90 prosenttia näiden hyllyjen kirjoista käsitteli mystistä rukousta. Se oli selkeästi suurin teema koko kaupassa.

Vastineeksi tälle täyskäännökselle ei-mystiset katoliset ovat käyneet epäluuloiseksi muutosta kohtaan. Shannonin ja muiden hänen kaltaistensa näkemä suuri uudistava herätys on toisten katolisten mielestä luisumista luopumukseen.

Yksi katolinen maallikko, joka puhuu huolensa julki on kirjailija *Randy England*. Kirjassaan *Unicorn In the Sanctuary*, England teki selväksi kuinka kokonaisvaltaisia nämä harjoitteet ovat hänen kirkossaan. Hän varoittaa:

”Taistelu on vaikea. On todennäköisempää pastorisi olevan avoin New Age -opeille, kuin ei. -- Jopa katoliset, jotka eivät ole kiinnostuneita New Age -harjoitteista ovat tottumassa sen käsitteisiin; heidän tulee olla hyvin viritettyjä näille asioille

20 Anne A. Simpson, “Resting in God (Common Boundary Magazine, Sept./Oct. 1997, <http://www.centeringprayer.com/resting.htm>, accessed 2/2006), p. 25

21 Catechism of the Catholic Church (Urbi et Orbi Communications, 1994), p. 652

ennen kuin Luomiskeskeinen Hengellisyys (Creation-Centered Spirituality) tulee kirkkomme standardiksi.”²²

Ei ole epäilystäkään, etteikö paavi olisi vastuussa siitä, mitä *Randy England* ja muut hänen kaltaisensa todistavat kirkossaan. Tämä ei ole hairahdus - tahaton harhautuminen kirkon opista, vaan osa ylhäältä ohjattua ohjelmaa.

Mietiskelevä hengellisyys ulottuu kauas katolisen kirkon muurien ulkopuolelle. Päälinjan protestanttiset liikkeet (Episkopaalit, yhdistyneet metodistit, presbyteerit, luterilaiset, jne.) ovat myös sukeltaaneet mietiskelevän hengellisyyden vesiin. Näiden syvät 1900-luvun liberalismien perinteet ja sosiaalipoliittinen aktiivisuus ovat jättäneet kyseiset kirkkokunnat hengellisesti kuiviksi ja janoamaan ylikuonollisia kokemuksia. Käytännön mystiikan koulukunta antaa heille hengellisyyden kokemuksia samalla sallien heille liberaalin poliittisen moitteetomuuden. Oregonin yliopiston uskonnon ja kulttuurin professori ja New Ageen suuntautuneen *Living Spiritual Teachers Projectin* jäsen *Marcus Borg* ymmärsi mystisen rukouksen suosion:

”Joissakin päälinjan uskontokunnissa nousevan aatteen [mietiskelevä hengellisyys] kannattajat ovat enemmistö. Toiset tunnustuskunnat ovat tasapuolisesti jakaantuneet vanhan ja uuden kristillisyyden välillä.”²³

Eräs kirjakaupan myyjä, joka palvelee näitä tunnustuskuntia kertoi minulle mietiskelevän rukouksen löytäneen laajan yleisön protestantisessa valtavrassa, ja monien pastoreiden olevan avoimia sen käytännöille. Hän lisäsi, että jotkut papiston jäsenet osoittivat vastarintaa, mutta selkeä enemmistö kulkee mietiskelevää hengellisyyttä kohti. *Publisher's Weekly* -lehden mietiskelevää rukousta käsittelevä artikkeli osoitti hänen huomionsa oikeaksi. Erästä julkaisualalla toimivaa naista siteerattiin jutussa seuraavasti: ”[U]seat protestantit etsivät tyydytystä nälkäänsä palaamalla länsimaiseen mietiskelevän hengellisyyden perinteeseen.”²⁴ Eräs aikuisopiston professori sanoi:

”Oppilaani ovat tyypillisesti keski-ikäisiä ja ylemmän keskiluokan metodisteja, presbyteereja, kongregationalisteja ja baptisteja, jotka ovat aktiivisia maallikkojohtajia seurakunnissaan. Ulkoisesti he ovat hyvin tavanomaisia ihmisiä. Kuitenkin olen huomannut, että käytännössä lähes jokainen oppilaistani on

²² Randy England, *The Unicorn in the sanctuary* (Trinity Communications, 1990), p. 159

²³ Marcus Borg, *The Teart of Christianity* (San Francisco, CA: Harper, 2004), p.7

²⁴ Kimberly Winston, *Get Thee to a Monastery*” (*publisher's Weekly*, April 10, 2000), p. 39

kohdannut New Agen yhdessä sen monista muodoistaan ja on viehtynyt sen salaisuuksiin.”²⁵

Mietiskelevä hengellisyys näyttää tarjoavan syvän kokemuksen Jumalasta ilman tarvetta kiinnittyä konservatiiviseen sosiaaliseen muotoon. Se tarjoaa osanottajilleen myös lohdun tiedolla, että oppi nousee niin kutsutusta kristillisen perinteen kaivosta. Tämä poistaa kaiken vastahankaisuuden niistä, jotka epäilevät harjoitteiden oikeaoppisuutta.

Vahvistakaamme mietiskelevä rukous -liikkeen laajuus ja ulottuvuus, tutkimalla *Spiritual Directors Internationalin* (SDI) julkaisemia lukuja. Nettisivuillaan he antavat seikkaperäisen selvityksen käytännöstään. Eräessä kansallisessa konferenssissa esitettiin seuraavaa:

”Tämä työpaja tarjoaa mahdollisuuden opiskella ohjaajan roolia ja hankkia kokemusta ihmisen ohjaamisesta mietiskelevän rukouksen ja hiljaisuuden alkuun ja avaamaan heidän mielensä uudennlaisille rukoustavoille.”²⁶

Yksi SDI:n päämääristä on ”Pitää huolta pyhistä ympäri maailmaa ja yli perinnerajojen.” Vuoden 2005 jäsenluettelossa oli 531 episkoppaalia, 223 presbyteeriä, 201 yhdistynyttä metodistia, 154 luterilaista ja huimat 2 355 roomalais-katolista; lisäksi mukana oli n. 40 muuta tunnustuskuntaa tehden yhteensä liki 5000 jäsentä. Tunnustuskuntien kirjo tuo hyvin esiin, mitä he tarkoittavat sanoessaan ”yli perinnerajojen”. Listassa oli mukana buddhalaisia, knostikkoja, hinduja, muslimeja, juutalaisia, siddha joogea ja jopa pakanoita/wikkoja. (tiedot otettu SDI:n nettisivulta - ”Demographics of our Learning Community”)

AAVIKKOISÄT (The Desert Fathers) - IDÄSTÄ LAINATTUA

Katolinen papi *William Shannon* sanoo kirjassaan *Seeds of Peace* ihmiskunnan ongelman olevan:

”Se, että olemme unohtaneet ykseytemme Jumalan kanssa ei ole vain yksilötason ongelma, vaan kokonaisvaltainen ihmiskuntaa koskeva ongelma. Tosiaankin, tämä on yksi tapa ymmärtää perisynti. *Olemme Jumalassa, mutta emme näytä*

²⁵ Bruce Epperly, Crystall & Cross (Mystic, CT: Twenty-third Publishers, 1996), p. 14

²⁶ Spiritual Directors International, Conference Workshops: “Exile or Return? Accompanying the Journey into Contemplative Prayer” (http://www.sdiworld.org/conference_workshops.html, accessed 12/2005 and 9/2009)

tietävän sitä. Olemme paratiisissa, mutta emme tajua sitä.
(kursivointi lisätty)²⁷

Shannonon näkökulma määrittelee tärkeän ja perustavanlaatuisen maailmankatsomuksen, joka on mietiskelevä rukous -liikkeen pohjalla. Voit löytää samankaltaisia lausahduksia käytännössä katsoen kaikista mietiskelevää hengellisyyttä käsittelevistä kirjoista. Hindu -guru tai zen-buddhalainen opettaja tarjoaisi samaa selitystä. Tämä johtopäätös tulee täysin loogiseksi kun jäljittää mietiskelevän rukouksen juuria. Katsotaanpa tämän harjoitteen alkuperää.

Varhaisella keskiajalla eli joukko erakkoja keski-idän erämaassa. Historia tuntee heidät erämaaisina* (desert fathers -Tunnetaan myös nimellä aavikkoisät. Suom. huom.). He asuivat pienissä eristäytyneissä yhteisöissä omistautuakseen täysin Jumalalle ilman häiriötä. Mietiskelevä hengellisyys on saanut alkunsa näistä munkeista, jotka suosivat mantraa *rukoustyökaluinaan*. Yksi meditaation tutkija teki tämän johtopäätöksen sanoessaan:

”Näiden ensimmäisten kristillisten munkkien meditaatioharjoitteet ja elämän säännöt olivat hyvin samankaltaisia, kuin askeettisissa hindu- ja buddhaveljeskunnissa muutama valtakunta itäänpäin. -- meditaatiotekniikat, jotka he omaksuivat löytääksensä Jumalansa, viittaavat joko idästä lainaamiseen tai spontaaniin keksimiseen.”²⁸

Monet erämaaisista innostuksessaan etsivät Jumalaa yksinkertaisesti yrityksen ja erehdyksen kautta. Johtava mietiskelevän rukouksen opettaja suoraan tunnustaa umpimähkäisen tavan, jolla erämaaisät saavuttivat käytäntönsä:

”Se oli suuren hengellisten tapojen kokeilun aikaa. Monia erilaisia käytäntymistä ohjaavia säännöstöjä kokeiltiin, joista osa oli liian julmia tai äärimmäisiä tämän päivän ihmisille. He kehittivät ja tutkivat monia erilaisia rukoustopoja.”²⁹

Yritykset tavoittaa Jumala okkultististen ja mysisten harjoitteiden kautta takaa huonon lopputuloksen. Egyptin erämaaisät asuivat omna aikanaan kokeilullisen Jumalan etsimisen kannalta erityisen vaarallisella alueella syystä, jonka eräs teologi toi esiin:

27 William Shannon, *Seeds of Peace*, op. cit., p. 66

28 Daniel Goleman, *The Meditative Mind* (Los Angeles, CA: Tarcher/Putnam Inc., 1988), p. 53

29 Terry Mattingly, “Marketplace of the Gods” (*Christian Research Journal*, May/June 1986), p. 6

”[K]ristillisen meditaation säännöstön on täytynyt syntyä Egyptissä, sillä monet älyllisistä, filosofisista ja teologisista kristillisen meditaation perusteista tulee hellenistisestä ja roomalais-egyptiläisestä kulttuurista. Tämä on merkittävä seikka, sillä Alexandrialaisella kristillisellä teologialla oli eniten yhteistä knostilaisen ajattelun kanssa, jolla monien tutkijoiden mukaan on juuret idässä, mahdollisesti Intiassa.”³⁰

Tämän ajattelun omaksuneet erämaaisät uskoivat, että kunhan Jumalan kaipuu on vilpittöntä - mitä tahansa keinoa voitaisiin käyttää Jumalan lähestymiseen. Jos hindujen tapa auttoi hinduja lähestymään heidän jumaliaan, silloin kristillisiä mantroja voitaisiin käyttää tavoittamaan Jeesus. Nykypäivän mystisen rukouksen kannattaja toistaa yhä mystisten esi-isiensä loogisia päätelmiä:

”Laajemmassa hengen ekumeniassa, joka on meille nykyään avoinna, meidän täytyy nöyrästi hyväksyä tiettyjen idän uskontojen oppeja -- Kristilliseksi jotain käytäntöä ei tee sen alkulähde, vaan sen tarkoitusperä -- niiden kristittyjen, jotka liian kapeasti ajatellen pyrkivät köyhdyttämään hengellisiä voimavaroja on tärkeää muistaa tämä. Jos näemme ihmisperheen yhtenä Jumalan hengessä, silloin tämä ristisiittoisuus ei ole yllättävää -- valikoiva itämaisen hengellisyyden huomiointi voi olla suureksi avuksi täysivoimaiselle kristilliselle elämälle.”³¹

Ymmärrätkö tämän järkeilyn? Ei-kristilliset lähteet keinona hengelliseen kasvuun, ovat täysin hyväksytyjä kristillisessä elämässä, ja jos kristityt harjoittavat vain raamatullista kristillisyyttä, he köyhdyttävät hengellisyyttään. Näin ajattelivat Erämaaisät. Loputuloksena tällaisesta ajattelusta meillä on nyt mietiskelevä rukous. Jeesus varotti tästä opetuslapsiaan:

Matt 6: 7 Ja kun rukoilette, niin älkää tyhjiä hokeko niinkuin pakanat.

On selvää, että mantrameditaatio tai pyhän sanan rukous on ”tyhjän hokemista” ja sopii täysin Jeesuksen ilmaisemaan vältettävään rukoustapaan. Tästä huolimatta luotetut evankelikaaliset kristityt ovat usein sanoneet kristillisen mystiikan olevan erilaista muihin mystiikan muotoihin verrattuna (kuten itämaiseen tai okkultistiseen), koska se on keskittynyt Jeesukseen Kristukseen.

³⁰ Ross Robertson, “Synchronicity Goes to Hollywood” (What is Enlightenment? magazine, November 2004/February 2005) ,p. 65
³¹ W.E. Butler, Lords of Light, op. cit., p. 164

Tämä logiikka saattaa vaikuttaa päällisin puolin luotettavalta, mutta kristittyjen tulee kysyä itseltään hyvin yksinkertainen ja perustavanlaatuinen kysymys: Mikä oikeastaan tekee harjoitteesta kristillisen? Vastaus on ilmiselvä - antaako Uusi Testamentti hyväksynnän sille? Eikö Kristus opettanutkin meitä rukoilemaan Sanansa ja tahtonsa mukaan uskoen Hänen nimeensä? Jättikö Hän jotain mainitsematta? Salaisiko Jeesus jotain todellisilta seuraajiltaan? Ei ikinä!

Kun ymmärrämme tämän totuuden, huomaamme Jumalan sanoneen Sanassaan, ettei Hän jätä näitä asioita vakaiden, silti syntisten, ihmisten päätettäväksi, jotta he voisivat kehittää omaa kristillisyyden muotonsa. Kun kristityt jättävät Jumalan ohjeet Hänen seuraamisestaan huomiotta, he päätyvät oppimaan *pakanoiden tien*. Israel teki tämän lukuisia kertoja. Sellainen on ihmisluonto.

Kainin ja Aabelin tapaus on klassinen Raamatun esimerkki hengellisestä uskottomuudesta. Molemmat Aadamin pojista tahtoivat miellyttää Jumalaa, mutta Kain päätti kokeilla itse kehittämäänsä tapaa olla hurskas. Kainin on täytynyt päätellä: ”Ehkä Jumala pitää enemmän hedelmistä tai viljasta, kuin kuolleesta eläimestä. Se ei ole yhtä iljetävää. Se ei haise niin paljon. Hei, taidanpa kokeilla sitä!”

Kuten tiedät, Jumala ei vähimmissäkään määrin ihastunut Kainin yritykseen kehittää omaa jumalanpalvelustapaa. Jumala teki Kainille selväksi, että Jumalan suosio olisi hänen yllään, jos hän tekisi *mikä on oikein*, ei pelkästään sitä, mikä on Jumalalle suunnattua tai on Jumalaan keskittynyttä.

Erämaaisät olivat monin tavoin kuten Kain - innokkaita miellyttämään, mutta eivät halukkaita kuuntelemaan Herran ohjeita tai tekemään mikä on oikein. Omistautumisen puutteesta heitä ei voida syyttää, mutta hengellisen erottelukyvyn puutteesta heitä voi hyvinkin syyttää.

NEW AGE VAI KRISTILLINEN?

Ennen tämän kirjan kirjoittamista varmistin, että voisin todistaa, ilman epäilystäkään, että mietiskelevä rukous ei ole vain livahanut sisään kristilliseen uskoon, vaan on myös olennainen osa New Age liikettä. Itseasiassa New Age ihmiset näkevät mietiskelevän rukouksen yhtenä omista käytänteistään. Miksi kristityt ja New Agen kannattajat molemmat väittävät mietiskelevää rukousta omakseen? Et varmasti näe New Agen koskaan promotoivan *John MacArthurin* tai *Francis Schaefferin* kaltaisia kristittyjä, mutta löydät monia tapauksia, kuten tämä, jossa New Age terapeutti *Jacquelyn Small* sanoo mietiskelevän

rukouksen olevan portti hänen omaamaansa hengellisyyteen:

”Kristillisen meditaation muoto, sen harjoittajat ovat oppineet keskittymään sisäiseen symboliin, joka hiljentää mielen -- Kun meditoijat harjaantuvat tässä meditaation muodossa, he vaipuvat syvään transsitilaan, joka muistuttaa itsehypnoosia.”³²

New Age Journal -aikakausilehden toimittajat ovat koonneet kirjan nimeltään *As Above, So Below* - jota he mainostavat ”hengellisen uudistumisen polkujen” käsikirjana, oman maailmankatsomuksensa mukaisesti tietenkin. Shamanismia, jumalattaren palvelusta ja kokonaisvaltaista terveyttä käsittelevien lukujen joukossa on luku omistettuna mietiskelevälle rukoukselle. Se avoimesti julistaa:

”Ne jotka ovat harjoittaneet transcendentaalista meditaatiota saattavat hämmästyä kuullessaan kristityillä olevan oma pitkäikäinen mantrameditaation muoto -- Kristillinen mystinen oppi on turvautunut mantralliseen keskittymisvälineeseen hyvin pitkän ajan.”³³

New Age kirjailija *Tav Sparks* esittää suuren joukon ovia yhdessä kirjansa *The Wide Open Door* luvussa. Jälleen, okkultismin ja idän uskontojen harjoitteiden joukossa on jotain, mitä Sparks kutsuu *Hengelliseksi kristillisyydeksi*. Hän sanoo: ”Hyvä uutinen on, että on olemassa kristillisyyden muotoja, jotka tänäkin päivänä ovat elossa ja hengellisesti voimissaan.”³⁴ Sitten hän esittää muutaman mietiskelevän rukouksen kannattajan esimerkkinä.

Ehkä kaikkein painokkaimpana esimerkkinä on merkittävän mietiskelevä rukous -liikkeen hahmo, *Tilden Edwards*. Edwards on arvovaltaisen Washington D.C:ssä sijaitsevan *Shalem Instituutin* perustaja. Tämä instituutti ei huoli hengellisiä johtajia kursseilleen. Kirjassaan, *Spiritual Friend*, Edwards kehottaa niitä mietiskelevän rukouksen harjoittajia, jotka ovat alkaneet kokea ”hengellistä avautumista” ja muita ”epätavallisia kokemuksia,” kääntymään kirjan *Psychosynthesis* puoleen ymmärtääkseen ”tiettyjen tasojen voimallisuutta.”³⁵ Kristitylle tässä neuvossa on suuri ongelma. kirja, jota Edwards suosittelee on maailmankuulun okkultistin, *Roberto Assagiolin* kirjoittama.

32 Storma Swanson, *Attuning to Inner guidance* (Beaverton, OR: Seabreeze Press, 1982).

33 Jacqueline Small, *Embodying Spirit* (New York, NY: Harper Collins Publishing, 1994), p. 97

34 Geoffrey Parrinder, *World Religions from Ancient History to the Present* (Facts on File Publications, New York, N.Y., 1971), p. 155

35 Tilden Edwards, *Spiritual Friend* (New York, NY: Paulist Press, 1980), pp. 162-163

Näiden tiettyjen tasojen voima, joka paljastuu ”hengellisen avautumisen” myötä saattaa olla haluttavaa niille, jotka ovat virittäytyneet okkultismiin. Muista kuitenkin, että Edwards tahtoo ohjata kristittyjä tämän tyyppiseen rukoiluun. Edwards itse laittaa lopun kaikille väitteille mietiskelevän rukouksen kristillisyydestä sanoessaan:

”Tämä mystinen virtaus [mietiskelevä rukous] on länsimaiden silta kaukaisen idän hengellisyyteen.”³⁶

Vastauksena hyvää tarkoittaviin, mutta typeryydessä tehtyihin erämaaisien ja heidän hengellisten jälkeläistensä yrityksiin, minun täytyy lainata *Charles Spurgeonin* syviä huomioita:

”Ihmisviisaus haluaa muokata ja järjestää ristin opin keino-
tekoisemmaksi ja turmeltuneen mielen tahtoon sopivammaksi; sen sijaan, kuitenkin, Evankeliumin paranemisen sijaan
lihallinen viisaus saastuttaa sen, kunnes siitä tulee toinen
Evankeliumi, joka ei ole ollenkaan Jumalan totuus. Kaikki
Jumalan Sanan muutokset ja korjaukset ovat tahraavia ja
saastuttavia.”³⁷

KRISTILLINEN KUNDALIINI

Monille kristityille voi olla vaikeaa hyväksyä näkemystä, ettei ns. kristillinen mystiikka todellisuudessa ole ollenkaan kristillistä. He ehkä ajattelevat tämän mielipiteen syntyneen harhaoppeja metsästävässä mielessä, joka täysin torjuu rakkauden ja omistautumisen Jumalalle, joka sisältyy myös mystiseen elämään. Niille, jotka yhä ovat skeptisiä, suosittelen *Philip St. Romainin* tekstien tutkimista. Hän kirjoitti kirjan, *Kundalini Energy and Christian Spirituality (Kundaliinivoima ja kristillinen hengellisyys)*, matkastaan mietiskelevässä rukouksessa. Kirjan nimi on paljastava, sillä kundaliini on hindutermin mystiselle voimalle, joka on hindu hengellisyiden perustana. Hindu-laisuudessa siihen usein viitataan *käärmevoimana*.

St. Romain on pähteiden väärinkäyttäjien avustaja (substance abuse counselor) ja omistautunut katolinen maalikkopalvelija. Hän aloitti vaelluksensa harjoittaessaan mietiskelevää rukousta tai *levätessään hiljaisuuden pisteessä*, kuten hän sitä kutsui. Hänelle tämän harjoitteen seurauksena tapahtuneen pitäisi olla evankelikaalisen yhteisön tarkastelun kohteena - erityisesti sen johtajien. Evankelikaalisen kris-

³⁶ Tilden Edwards, *Spiritual Friend* (New York, NY: Paulist Press, 1980), p. 18

³⁷ Charles Spurgeon, *Morning and Evening* (Hendrickson Publishers, 1991, p. 392)

tillisyyden tulevaisuuden suunta on sen varassa, oliko St. Romainin tie vain onnenpotku vai onko se normi mietiskelevässä hengellisyydessä.

Hylättyään mielellisen rukouksen ”tuloksettomana,”³⁸ hän kääntyi syleilemään rukousta, joka sammuttaa mielen luoden jotain, mitä hän kuvaa mielen passiivisuudeksi. Hänen seuraava kokemuksensa oikeuttaa huoleni hyvin selkeästi:

”Sitten tulivat valot! Kultaiset pyörteet, joita olin satunnaisesti huomannut alkoivat tulla intensiivisemmiksi, muodostaen kuvioita, jotka viettelivät ja vangitsivat minut -- Kuvioita oli aina neljä tai viisi; aina kun yksi haihtui, toinen jopa voimakkaampi ja kirkkaampi ilmestyi -- Ne tulivat täydellisen passiivisuuden kautta, kun olin ollut vain hetken *hiljaisuudessa*.” (kusivointi lisätty)³⁹

Tämän jälkeen St. Roman alkoi aistia ”viisaita sanontoja”, jotka pulppusivat hänen mieleensä ja hänestä tuntui kuin hän ”saisi viestejä toiselta.”⁴⁰ Myös hänen fyysinen olemuksensa muuntui hiljaisuudessa vietettyjen aikojen kautta. Hän koki ”pistelevää tunnetta” pääläellaan ja aika ajoin se ”kuohui energiasta.”⁴¹ Tämä tunne saattoi kestää useita päiviä. Tämän St. Romainin mystisen tutkimusmatkan huipentuma oli ennustettavissa - kun harjoitat *kristillistä* joogaa tai *kristillistä* zeniä päädyt *kristilliseen* samadiin kuten hän. St. Romain julistaa:

”Ei ole enää mitään tunnetta eristäytyneisyydestä, sillä Maaperä joka virtaa olemukseni lävitse on identtinen koko luomakunnan todellisuuden kanssa. Vaikuttaa siltä, että mystikot kaikista maailman uskonnoista tietävät jotain tästä.”⁴²

Loogisesti St. Romain siirtyi seuraavalle asteelle:

”[T]ämän toiminnan merkittävyys, ehkäpä, on sen potentiaalissa edesauttaa kristillisyyden ja idän mystiikan vuoropuhelua, sellaista mitä New Age hengellisyys edustaa.”⁴³

Monet uskovat St. Romainin olevan harras kristitty. Hän sanoo rakastavansa Jeesusta, uskovansa pelastukseen ja on kirkkonsa arvostettu jäsen. Hänen käsityksensä asioista muuttui kokemansa perusteella. Hän sanoo:

38 Philip St. Romain, *Kundalini Energy and Christian Spirituality* (New York, NY: Crossroad Publishing Company, 1995), p. 24

39 Ibid., pp. 21-22

40 Ibid., pp. 22-23

41 Ibid., pp. 28-29

42 Ibid., p. 107

43 Ibid., pp. 48-49

”En pysty päättämään asioista ilman sisäisen neuvonantajani hyväksyntää, jonka ääni tarpeen tullen puhuu niin selkeästi -- Minulla on etäinen tunne sisäisestä silmästä, joka ”näkee” normaaliensa silmiäni ohella.”⁴⁴

St. Romain varmaankin hämmästyisi suuresti huomattessaan jonkun epäilevän hänen väitteitään totuuden löytämisestä, koska hänen mystiikallaan on niin positiivinen luonne. Mutta onko tämä St. Romainin löytämä ”sisäinen neuvonantaja” todellakin Jumala? Tämä on oikeudenmukainen kysymys, varsinkin kun mietiskelevä rukous on nyt levinnyt laajalti kristillisyyteen.

Kuten aiemmin tässä kappaleessa totesin, on tämä käytäntö jo laajalle levinnyt roomalaiskatolisessa ja päälinjan protestanttisissa kirkkoissa. Se on myös ylittänyt rajan ja nousee esiin myös konservatiivisissa tunnustuskunnissa - niissä, jotka perinteisesti ovat seisleet New Agea vastaan. Aivan kuten käytännön mystiikan vuorovesiaalokko iski maalliseen maailmaan, teki se sen myös uskonnolliselle maailmalle. St. Romain tekee yhden hyvin vakavasti otettavan huomion kirjassaan. Aivan kuten hänen maallisilla käytännön mystiikan veljillä, hänelläkin on vahva aistimus tehtävästä ja kohtalosta. Hän ennustaa:

”Voisiko olla, että ne jotka tekevät matkan Todelliseen Minään [Itseen] tuovat jossain mielessä esiin sen, mitä on varastoituna koko ihmiskunnalle? Mikä ihmeellinen maailma se olisikaan - jossa suurin osa ihmisistä eläisi yhteydessä Itseen. Sellainen maailma ei voi tulla, ellei sadat tuhannet ihmiset koe Minän vaikenemista meditaation kautta, ja sitten uudelleenrakenna kulttuuria, joka auttaisi miljoonat muut samaan kasvuun. Uskon, että olemme vasta ymmärtämässä tätä tehtävää.”⁴⁵

Kirja nimeltä *Metaphysical Primer: A Guide to Understanding Metaphysics* rajaa New Age -liikkeen peruslait ja periaatteet. Ensimmäisenä ja tärkeimpänä on seuraava periaate:

”Olet yhtä Jumaluuden kanssa, kuten koko ihmiskunta -- Kaikki on yhtä kaiken muun kanssa. Kaikki maan päällä on Yhden Jumaluuden ilmentymää ja on kyllästettynä Sen energioilla.”⁴⁶

⁴⁴ Philip St. Romain, *Kundalini Energy and Christian Spirituality* (New York, NY: Crossroad Publishing Company, 1995), p. 39

⁴⁵ Ibid., pp. 75-76

⁴⁶ Deborah Hughes and Jane Robertson-Bourdeaux, *Metaphysical Primer: A Guide to Understanding Metaphysics* (Estes Park, CO: Metagnosis Pub., 1991), p. 27

St. Romainin lausunto oli: ”Maaperä [Jumala], joka virtaa olemukseni lävitse on identtinen koko luomakunnan todellisuuden kanssa.”⁴⁷
Nämä kaksi näkökulmaa ovat *identtisiä!*

St. Romain tuli tähän johtopäätökseen normaalin mietiskelevän rukouksen kautta, ei zenin, ei joogan tai muun, vaan kristillisen harjoitteen kautta. Valot ovat myös uudelleen esiintyvä ilmiö, kuten yksi mietiskelevän hengellisyyden kirjoittaja esittää:

”kristillinen kirjallisuus viittaa moniin tapauksiin, joissa on samankaltaisia kokemuksia, kuin joogin tien kulkijoilla. Saint Anthony, yksi varhaisista erämaamystikoista, toistuvasti koki outoja ja joskus kauhistuttavia psykofyysisiä voimia rukoillessaan.”⁴⁸

Valitettavasti tämä kokemus ei rajautunut vain St. Anthonyyn. Tämä on ollut tyypillinen kehitys mystisen tietoisuuden heräämiseen vuosisatojen ajan. Tämä tarkoittaa, että ne jotka nyt astuvat mietiskelevän hengellisyyden puolulle seuraavat samaa tietä. Tämä väite ei ole vain tyhjää arvailua. Yksi mystiikan opettaja kirjoitti:

”[K]lassista buddhalaismunkien, hindugurujen, *kristillisten mystikoiden*, aboriginaalien, shamaanien, sufi seikkien ja heprealaisten kabbalistien kuvaamaa kokemusta valaistumisesta on luonnehdittu kahdella yleispätevällä osatekijällä: säteilevä valo ja kokemus ykseydestä luomakunnan kanssa.” (kursivointi lisätty)⁴⁹

Ilman mystistä yhteyttä ei voi olla ykseyttä. Toinen seuraa aina ensimmäistä. Tämä on okkultismin keskipiste.

Tämä asia on selkeästi hyvin vakava uskon kilvoittelussamme. Henkilöitä, jotka kutsuvat itseään hengelliseksi ohjaajaksi tms., nousee esiin koko ajan enemmän evankelikaalisessa kirkossa. Monet heistä opettavat mystisen rukouksen tietä.

HENKINEN YKSEYS (Interspirituality)

Mietiskelevän rukouksen lopputulos on *uskontojen yhdentyminen*. Jos olet todella nähnyt sen kuvan, jonka olen maalannut tässä luvussa, olet alkanut ymmärtää mitä tämän kappaleen otsikko tarkoittaa.

⁴⁷ Philip St. Romain, *Kundalini Energy and Christian Spirituality* op. cit., p. 107

⁴⁸ Willigis Jager, *Contemplation: A Christian Path*, op. cit., p. 72

⁴⁹ Michael J. Gelb, *The How to Think Like Leonardo Da Vinci Workbook* (New York, NY: Dell Publishing, 1999), p. 142

Mystiseen rukoukseen suuntaamani kritiikki pitää nähdä uskontojen yhdentymisen valossa.

Mitä henkinen ykseys todellisuudessa on? Ajatus henkisen ykseyden taustalla on, että jumaluus (Jumala) on kaikessa ja Jumalan läsnäolo on kaikissa uskonnoissa; on olemassa kaikkia yhdistävä jumaluus-tekijä, jonka voi tunnistaa mystiikan (ts. meditaation) kautta. Siispä tämä ajatus perustuu itse-hypnoosin aiheuttamassa transsissa saatuihin kokemuksiin, eikä Raamatun terveeseen opiiin.

Entinen New Age medio, *Brian Flynn*, kiehtovassa kirjassaan, *Running Against The Wind*, selittää tämän olevan maailman uskontojen yhdentämistä mystiikan säikeiden avulla. Flynn lainaa kirjassaan edesmennyttä *Wayne Teasdalea* (maallikkomunkki, joka otti käyttöön termin 'interspirituality'). Hän sanoi henkisen ykseyden olevan ” yhteinen hengellinen maaperä, joka on olemassa maailman uskonnoissa.”⁵⁰ Käsitellessään tätä universaaliala kirkkoa Teasdale kirjoittaa:

”Hänellä [universaalialla kirkolla] on vastuu meidän ajassamme olla sovittelun siltana ihmisperheessä -- Henki inspiroi kirkkoa ajan merkkien kautta avautumaan hinduille, buddhalaisille, muslimeille, sikheille, jaineille, taolisille, kunfutseilaisille ja alkuperäiskansoille. Kirkko, sitovana ainesosana, ei enää näkisi toisten traditioiden jäseniä itsestään ulkopuolisina vaan kannustaisi opiskelemaan näitä eri traditioita, etsimään yhteistä maaperää ja *rinnakkaista näkemystä*.” (kursivointi lisätty)⁵¹

Eräässä kotipaikkakuntani sanomalehdessä ollut artikkeli paljasti miten hyvin henkinen ykseys on vastaanotettu tietyissä piireissä. Yksi presbyteerivanhin, jota kuvailtiin ”hengelliseksi ohjaajaksi” teki ansa selväksi sanoessaan:

”Minulla on suuri kiinnostus buddhalaisuutta kohtaan ja harjoitan istumameditaatiota Portlandissa niin usein kun pystyn. Pidän itseäni ekumeenisena, en pelkästään kristillisessä perinteessä, vaan *kaikkien uskontojen* suhteen.” (kursivointi lisätty)⁵²

Pastori ja kirjailija *John MacArthur* kuvasi tämän syvän ja välittömän

⁵⁰ Brian Flynn, *Running Against the Wind* (Silverton, OR: Lighthouse Trails Publishing, 2nd Edition, 2005), p. 182

⁵¹ Wayne Teasdale, *A Monk in the World* (Novato, CA: New World Library, 2002), p. 64

⁵² Jan Alsever quoted in *Statesman Journal*, January 27th, 1996, Religion Section.

vaaran nerokkaasti kirjassaan *Reckless Faith*:

”Evangelikaalinen ajattelu on epäilemättä muuttunut parin viime vuosikymmenen aikana. Kristillisyyden yleisin viesti omaa tällä hetkellä vähän sanomaa ja paljon kokemusta. *Ajattelua* pidetään vähemmän tärkeänä kuin *kokemista* -- Terveen opin rakastaminen, joka on aina ollut tunnusomainen piirre evangelikaalisuudessa, on kadonnut. Lisää annos mystisyyttä tähän soppaan ja sinulla on suuren hengellisen katastrofin resepti valmiina.”⁵³

Terveen opin täytyy olla keskeinen asia hengellisyyden tutkimisessa, sillä New Agella on hyvin idealistinen näkemys totuudesta, joka tarjoaa mystisen tien ratkaisuksi ihmisten ongelmiin. Kaikki tahtovat saada ongelmansa ratkaistuiksi, eikö vain? Tämä on se mystiikan käytännönläheinen puoli, josta kirjoitin edellisessä kappaleessa - ilmeisen suora tie onnelliseen ja täyteläiseen elämään. Tässä tulee esiin se, miten ihmiset voivat edustaa Jumalan hyviä ominaisuuksia itse *tuntematta* Jumalaa.

Ihmiset, jotka edustavat oletetusti jumalaista hengellisyyden muotoa voivat hyvinkin vastustaa totuutta, joka on Kristuksessa. Eli kuinka voit todella olla varma, että se, mihin uskot ja mitä toteutat käytännössä on Jumalasta?

Kristillinen viesti on ollut selkeä alusta asti - Jumala on lähettänyt *Pelastajan*. Jos ihmisten tarvitsee ainoastaan harjoittaa mystistä rukousta päästäkseen Jumalan yhteyteen, niin Jeesuksen elämä, pappeus, kuolema ja ylösnousemus ovat hedelmättömiä ja merkityksettömiä.

Terve kristillinen oppi tulee ymmärryksestä, että ihmiskunta on syntinen, langenneessa tilassa ja erotettuna Jumalasta. Ihmiset tarvitsevat Jumalan pelastavaa työtä! Panenteismin (Jumala on kaikissa) kaltaisia oppeja ei voida sovittaa yhteen Kristuksen loppuun saattaman työn kanssa. Kuinka Jeesus voisi olla pelastajamme tämän opin mukaan? New Agen kannattajat sanovat Hänen olevan malli *Kristus tietoisuudelle*, mutta Raamattu opettaa Hänen olevan ihmiskunnan Pelastaja. Siksi panenteismi ei voi olla todellinen oppi.

Ongelma on, että monet hyvää tarkoittavat ihmiset syleilevät panenteismiin oppia, koska se kuulostaa niin hyvältä. Se vaikuttaa vähemmän fanaattiselta Jumalan puolelta. Ketään ei jätetä ulos - kaikki ovat yhteydessä Jumalaan. Tässä viestissä on suuri viehäytys ja vetovoima. Kuitenkaan Raamattu ei opeta yleistä pelastusta ihmiskunnalle. Päin vastoin, Jeesus sanoi:

⁵³ John F. MacArthur, *Reckless Faith* (Wheaton, IL: Crossway Books, 1994), pp. 154-155

Matt 7:13,14 Menkää ahtaasta portista sisälle. Sillä se portti on avara ja tie lavea, joka vie kadotukseen, ja monta on, jotka siitä sisälle menevät; mutta se portti on ahdas ja tie kaita, joka vie elämään, ja harvat ovat ne, jotka sen löytävät.

Kristuksen sanoma on täysin vastakkainen universalistien oppiin. Monet (jopa kristityt) ajattelevat että vain muutamat todella pahat ihmiset joutuvat helvettiin. Mutta edellä olevat Jeesuksen sanat tekevät selväksi, ettei asia ole niin.

Kun Jumala lähetti poikansa, Jeesuksen Kristuksen, kuolemaan maailman syntien puolesta, hän ei sanonut kaikkien pelastuvan. Hänen sanansa ovat selvät, että monet torjuisivat pelastuksen, jonka Hän valmisti. Mutta niille, jotka ovat pelastettu, on annettu ”sovituksen virka” (2.Kor 5:18) jotta he vetoaisivat niihin, jotka ovat kadotukseen menossa. (2.Kor 4:3). Kristillinen viesti ei ole samadi, zen, kundalini tai mietiskelevä hiljaisuus. Se on ristin voima!

1.Kor 1:18 Sillä sana ristiksestä on hullutus niille, jotka kadotukseen joutuvat, mutta meille, jotka pelastumme, se on Jumalan voima.

Kyllä! Raamattu puhuu niistä, ”jotka kadotukseen joutuvat” - eikä todellisesta jumalaisesta luonnostaan tietämättömistä ihmisistä.

Mielipidekysely paljasti hätkähdyttävän totuuden siitä, miten amerikkalaiset todella näkevät Jumalan. *Spirituality and Health* aikakauslehti palkkasi maineikkaan mielipidetutkijajärjestön mittaamaan amerikkalaisen väestön hengelliset uskomukset. Kansallinen mielipidetutkimus paljasti 84 prosentin kyselyyn osallistuneista uskovan Jumalan olevan ennemmin ”kaikkialla ja kaikessa” kuin ”joku jossain”.⁵⁴ Tämä tarkoittaa panenteismin olevan nyt suosituin näkemys Jumalasta. Jos tämä on totta, niin suuri prosentuaalinen osuus Amerikan evankelikaalisista kristityistä kallistuu panenteistista jumalakuvaa kohti. Ehkä monet näistä kristityistä ovat hämillään Jumalan todellisesta luonteesta.

Kuinka tämä mystinen vallankumous on tapahtunut? Huinka tästä näkökulmasta on voinut tulla niin suosittu ja yleisesti hyväksytty? Vastaus on: Viimeisen 30 - 40 vuoden aikana lukuisa joukko kirjailijoita on iskenyt syvän juonteen miljooniin lukijoihin ja etsijöihin

⁵⁴ Katherine Kurs, “Are You Religious or Are You Spiritual?” (*Spirituality & Health Magazine*, Spring 2001), p. 28

kristillisessä piirissä. Nämä kirjailijat ovat tuoneet mietiskelevän hengellisyyden esiin ja ajaneet sen asiaa niin vahvasti, että monet näkevät sen nyt ainoana tienä ”mennä syvemmälle” kristillisessä elämässä. Nämä ovat niitä, jotka kehottavat miehiä ja naisia syöksymään mietiskelevän hengellisyyden syövereihin. Heidän sanomansa johtaa ihmiset kokemaan ”valot” ja ”sisäisen neuvonantajan!”

2.Kor 11:14,15 Eikä ihme; sillä itse saatana tekeytyy valkeuden enkeliksi.

Ei ole siis paljon, jos hänen palvelijansakin tekeytyvät vanhurskauden palvelijoiksi --